

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Año V.—TARRAGONA, 5 Agost de 1917.—Núm. 169.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELEFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

QUATRE PARAULES

AL reanudar RENOVACIÓ la seva vida activa deuriem, necessàriament, forçosament de adreçar alguns mots a la opinió pública, al poble que'ns llegeix; emprò ens abstenim de fer-ho ja que de tots som ben coneguts per haver donat sempre la cara, per haver fet front als nostres enemics amb la testa ben alta, sens tenir que doblegar-nos a ningú, en cap ni un moment. Per aixó, doncs, durant un lapse de temps, massa llarg potser, havém estat incomunicats publicament amb el poble; heu's-aquí, tot.

La cruenta i sagnanta guerra que açota al mon enter ha fet que en les nacions mes agenes a la mateixa, se hagin remogut interiorment de una manera gran, produint se fets que tal vegada no se haurien presentat mai i aquí, a la terra hispànica, ho ha sigut i és encare, de una forma ja clara, concisa: la de canvi de règim doncs que'ls vells motllos que comanen el actual estan gastats, podrits...

Potser mai, com ara, se havia respirat el aire de un general desitg renovador.

Aixís, doncs, nosaltres no podiem ni debiem restar per més temps sens posar-nos novament en contacte amb el poble, no dubtant que amb ell podrém col·laborar en la gran obra que está ja començada i que'ns ha de portar a la complerta consecució dels nostres ideals.

El callar no ha sigut pas per desfalliment, ans al contrari, haurá servit per a que ara al rependre la nostra tasca ho fem amb més vigorositat, amb més fogositat, amb més aridesa, amb més entusiasme que avans.

La nostra adhesió

NO publiquem els acords de la magna Assamblea del 19 de Juliol prop-passat. Tots els coneixem i arrèu de Catalunya i d'Espanya han fet vibrar d'entusiasme'l cor dels veritables patriotes. Però volem que consti ben clara la nostra conformitat amb l'actuació dels parlamentaris qui, sentint el pes de la seva responsabilitat i sortint a la defensa de la dignitat ciutadana, han demostrat que hi ha encara a Espanya elements prou aprofitables per a constituir un Parlament tal com les circumstàncies actuals exigeixen.

Se parla—i així esperem que sia—de la propera reunió de parlamentaris en la que's tractarà del primer punt en estudi; la constitució federativa d'Espanya i l'implantació de l'autonomia municipal. I's diu que molts dels qui s'escusaren d'assistir a la primera convocatòria, están frisosos de concorre a la nova deliberació. Ni ho creiem ni ho deixem de creure. Per ells farán i'l poble sabrà correspondre a la seva actitud.

Però sàpiga tothom que la resolució del problema català es cosa inaplassable, i que si no de grat, per força, els governs de Madrid haurán d'atendre les nostres reivindicacions. Ens anem, doncs, preparant a lo que convinga: a rebre amb joia la deslliurança de l'antiga opressió, mitjantsant el regoneixement de l'autonomia de Catalunya... o a fer-nos forts per a enderrocar amb l'estrèpit que calgui, amb els sacrificis que sien necessaris, tot alló que s'oposi de lluny o d'aprop a la consecució del nostre ideal de tota la vida.

En la mort den Prat de la Riba

A l'Excm. Ajuntament de Tarragona

EN Prat de la Riba ha mort. Encare que breument volem retre el darrer homenatge al Mestre del nacionalisme català, al laboriosíssim obrer definidor del seny català, a l'esperit obert a tota causa noble i humana que fos sanitària per Catalunya.

En Prat de la Riba, densà de la seva actuació pública en els afers polítics de la nostre terra, ha sigut per a nosaltres, humils col·laboradors a vegades, devotíssims espectadors després, una lluminosa estela que ha guiat els nostres passos i il·luminat la nostre intel·ligència. Llegint el seu llibre capdat, *La Nacionalitat Catalana*, el nostre esperit s'ha reforçat vigorosament; rellegint-lo a petites dosis i posant hi tots els cinc sentits un hom es trova prè d'una intensa emoció de coratge. Talment, i reparant que tot alló és Catalunya, i que allí dintre s'hi trova la gènesi de la nostre personalitat, descrita amb una grandiosa senzillesa d'estil, és poc menys que imposible no sentir la bategada fonda, viva, enèrgica i macisa de la raça.

Home d'esperit obert a totes les grans clarors, en Prat de la Riba no era un pensador ni un polític català en el sentit exclusiu de la paraula; més bé era un polític i un pensador del seu temps: és a dir, un home que irradiaba intel·lecte mundial, car és prou sapigut que l'intel·lecte no té barreres que no traspasi per alteroses que aquestes siguin. Consagrat al seu gran ideal, el més aferrat a la seva ànima: Catalunya, en Prat de la Riba era el seu sublim definidor. La seva personalitat tenia l'hermós gest de saber agermanar en estret lligam tot çò que Catalunya anhela en lo polític, en lo social i en lo moral.

A nosaltres ens apar trovar an en Prat de la Riba una doble personalitat amorosa i sabiament lligada. En lo polític i en lo social ens apar veure reflectada a quella austeritat, aquella ficsesa noble, aquella ratlla dreta i mai torçada den Pi i Margall. En Pi, i en Prat de la Riba, son els dos polítics dels nostres temps que més bé s'avenen en l'orde de lo que en diém «ètica política». En lo moral, ens apar veurer-hi planar la gegantesca figura del gran bisbe català, el Dr. Torras i Bages.

En Prat sentia així mateix i practicaba el nostre cristianisme català, que també té la seva tradició peculiar. Potser recordant les paraules del gran bisbe (del que en Prat n'era admirador i amic entranyable) quan va dir que Deu no havia fet homes sabis, sino homes de bona voluntat i útils cada hù pel seu comés, en Prat de la Riba va practicar sempre aquest generós i humil precepte. Ésser útil a la seva patria i a la seva família; heu's-aquí els seus grans ideals.

De còm els ha complert en Prat de la Riba, no cal parlar-ne. Prou bé ho expressa el dol general de Catalunya i de totes les terres de la Iberia. El dol s'escamparà mar endins, i Grecia, quan passi l'hora tràgica d'avui en dia, també ens dirà el seu dolor, car l'autor del document adreçat al rei Jordi I, en defensa de la lliberació dels grecs cristians de Creta contra la opressió turca, el 1897, no podrà caure en oblit.

La seva obra cultural portada a terme des de la Presidencia de la Diputació provincial de Barcelona i la de la Mancomunitat ens diu ja ara, i ens ho dirà més plenament demà, que en Prat de la Riba ha si-

gut per Catalunya, no solsament un pare generós, sino que també un Mestre altíssim, un sembrador que ha donat tot quan tenia per a que la cullita fos abundosa: ha donat la seva vida que és tot lo que humanament pot donar-se. Per Catalunya va treballar incansablement i treballant per Catalunya ha mort. En vida li vam poguer admirar la seva bonhomia, la seva equanimitat, la seva admirable laboriositat, la seva escola (de la que caldrà parlar-ne amb més temps i judici), la seva organització i el seu talent. Morint i agonitzant, l'hem pogut seguir en el trànsit etern, i tot aquest llarc i penós procés psíquic, ens ha fet sentir esgarrifances. Tan mateix la seva mort ha sigut exemplar i alligona com la seva vida. Ara, mort ja, l'aplanament i el doló ens té abatuts. Hem vist com moria l'home representatiu de la nostre època a Catalunya, però ens apar veure també com una transformació s'está fent, i a l'entorn de l'ànima den Prat de la Riba se va passant de carn tota la substància viva de la nostra terra, i redreçant-se i movent-se ens digui apocalípticament: jo soc la cosa immortal de Catalunya, i nosaltres, devotíssims i afligits li contestaríem: I nosaltres la materia que't creu i l'esperit que't venera.

Terminat aquest exordi, aném a adreçar a l'Excelentíssim Ajuntament de la nostra ciutat un prec. Es de creure que en la sessió que demà celebrarà el consistori municipal se dirán sentides i merexidores paraules en memoria d'aquest ilustre mort. Piques vegades com aquesta la costúm i la cortesia s'avindrán també amb la justícia i el veritable sentiment popular. Nosaltres volém recomenar als regidors que no s'acontentin amb l'expressió d'un sentiment de dol que'l temps se cuida d'esborrar. Hi ha una noble i necessaria tasca a fer a Tarragona que va aparellada amb el nom i el gest de N'Enric Prat de la Riba. Es aquesta la implantació de la nostra Escola de Comerç.

Fém una mica d'història. Quan el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria de Tarragona» va fundar-se, va emprendre seguidament la labor de gestionar prop de la Mancomunitat de Catalunya una Escola de Comerç i Nàutica, i una d'Arts i Oficis. Qui aixó firma pot dir-ho sense escrúpuls; al pensar amb la Mancomunitat va pensar-se més aviat amb en Prat de la Riba, car el seu nom era per a tots d'una gran veneració. Feta l'exposició raonant una mica extensament la conveniencia de solicitar les mentades Escoles, van anar a fer-ne entrega an En Prat de la Riba, una comissió composta dels senyors Guasch i Mestres, concellers de la Mancomunitat; senyor Lloret, i el que subscriu, en representació de la Cambra de Comerç; senyor Robert Guasch, alcalde de Tarragona en aquell temps (Juliol del 1915); senyors Ponz i Gelabert representant el «Centro Industrial»; senyor Rosselló, en nom del «Colegio Pericial Mercantil»; senyor Segura, pel «Ateneo Tarraconense de la Clase Obrera»; i els senyors Figueras i Olivella, President i Secretari, respectivament, del C. A. de D. del C. i de la I. de la nostra ciutat, portadors aquests de la exposició de referencia. A Barcelona va juntar-se a la comissió tarragonina, el senyor Puig i Esteve, President del C. A. de D. del C. i de la I. de Barcelona. La visita feta en aquell dia memorable al senyor Prat de la

Riba te per a nosaltres la gràcia d'un gran bé col·lectiu.

El Mestre del nacionalisme català va acullir amb la seva acostumada finesa i amabilitat el prec de les forces vives de Tarragona que anaben a trucar a les portes de la Mancomunitat Catalana sol·licitant un bossi de pa per a l'esperit. Era allò un cas nou; un cas que remarcava el prestigi i la confiança que la Mancomunitat feia concebir a la nostre terra; era també que tothom volia conèixer el criteri de l'home representatiu de la terra catalana en una qüestió d'ensenyament tècnic; era que anabem potser més enllà de lo possible...

En Prat de la Riba parlà poc, però les seves paraules foren sucoses. Observacions atinadíssimes d'ell ens van fer modificar allí mateix el nostre pla. Se va abandonar la idea de una Escola de Nàutica i esperar per a més endavant lo relatiu a la d'Arts i Oficis.

Queda en peu, doncs, la qüestió de l'Escola de Comerç, i en Prat ens feu promesa de sol·licitar l'informe de la Comissió d'Investigació Pedagògica de la Mancomunitat i obrar en conseqüència. Aquest informe es feu esperar una mica, però sortí lluminós i concís.

Vegis ara aquest bossi del preàmbul del informe d'Investigació Pedagògica que remarca tot çò que deixem apuntat.

«Interessat el Consell per la instància que amb data 22 de Juliol de 1915 li dirigí el Centre Autonomista de Dependents de Comerç de Tarragona; moguda l'atenció de l'Assamblea pel prec de les Corporacions i Autoritats tarragonines; i ben clarament palesada la simpatia de la Mancomunitat, que en sessió del 27 de Novembre de 1915 acordà confiar al Consell Permanent l'estudi de la proposició, en la qual es demanà la creació d'Escoles de Comerç en totes les poblacions de Catalunya en siguin necessàries, no ens ha calgut esforç per a articular aquesta iniciativa, que tenia estat de fet en la consciència catalana.»

El dia 8 de Novembre de 1916, el Consell Permanent de la Mancomunitat Catalana, amb la firma de Prat de la Riba en el seu lloc de president, signa el acord referent a la creació d'Escoles de Comerç en diferents localitats de Catalunya, però no oblidem que això fou per lo que diu el bossi del preàmbul avans copiat, çò és: «moguda l'atenció de l'Assamblea pel prec de les Corporacions i Autoritats tarragonines» i çò altre també: «no ens ha calgut esforç per a articular aquesta iniciativa, que tenia estat de fet en la consciència catalana.»

Ara bé; l'Ajuntament de Tarragona, després de les naturals discussions i d'un llarg procés, va acordar adherir-se als acords del Consell Permanent i sol·licitar per a Tarragona la Escola de Comerç, encare que no sabem com ni en quin sentit; no mes sabem que va adherir s'hi, però no deixant prou clara la decisió de que la tal Escola s'implanti aviat a Tarragona. Així ens ho han dit persones que poden sapiguer-ho. El cas és que darrerament (1 Juliol de 1917) la premsa de Barcelona va publicar el Concurs d'Escoles de Comerç (que ens ressim a copiar per la seva extensió) concedint un plaç que acaba el dia 30 d'Octubre d'enguany per a establir quatre Escoles comercials a Catalunya, a càrrec de la Mancomunitat.

En aquest concurs s'hi expresan les bases principals i el mínim dels oferiments per a els qui hi vulguin enccórrer.

No sabem si l'Ajuntament té notícia d'aquest concurs ni que pensa fer, però entenem que és arribada l'hora de pendre una determinació decisiva, de lo contrari ens quedarém sense Escola, nosaltres que precisament vam ser els promotors. Si aixà succeís fora vergonyant per a tots, però no oblidí l'Ajuntament que és ell ara qui té al seu càrrec aquesta noble missió i a n'ell li correspond resoldre-la.

¿Se vol honorar dignament la memoria de Prat de la Riba? Doncs heus aquí una oportunitat; vinguin els bells discursos i les oracions en memoria del plorat capdill, però la millor manera d'honorar-lo fora acceptant i portant a terme aquella desconeguda labor de ara fa dos anys i que en Prat de la Riba va fer sortir sana i vigorosa del sí del Consell permanent de la Mancomunitat, no pas amb la seva firma tan sols, sinó amb la llum de la seva paraula, amb la claror de la seva formosa intel·ligència tot just apagada per sempre més.

Seria per Catalunya i per Tarragona un exemple de seny i de mesura. L'història ens compta de fets que per a perpetuar el nom d'un home gloriós s'han fet palaus, museus, biblioteques i altres i altres obres de més o menys utilitat social, i com ara tractém de l'Escola de Comerç citarém l'exemple admirable de aquell noble Ferrán Bocconi que per a honorar la santa memoria del seu fill, mort en la batalla d'Adua el 1898, va fundar la «Universitat Comercial Luigi Bocconi» de Milán amb un llegat de 400.000 lires; i aquell altre dels emperadors d'Alemanya, Guillém i Augusta, que en les seves Noces d'or, el 1899, van fundar l'Escola Superior de Comerç de Colonia per a honorar així a n'aquell incansable Gustau von Mevissen que durant la seva vida la va concebir i propagá no arribant a fruir del goig de veurer-la fundada. Aquesta Escola costá un milló de marcs. Actualment hi té cátedra el nostre admirable catalanófil, el Dr. Eberard Vogel.

La nostre Escola de Comerç, si és que arribem a gaudir-la, la deurém sempre en gran part a n'En Prat de la Riba, car si ell no ens hagués animat a proseguir la noble tasca, l'acció hauria quedat morta el dia mateix de la visita, sens perjudici, naturalment, de noves i més ben encarrilades iniciatives.

A l'Excm. Ajuntament, doncs, ens dirigim per si vol recullir el nostre prec que no té substancialment res de partidista, car a la fi, i honorant la memoria de l'Enric Prat de la Riba, Tarragona vestiria definitivament un temple de cultura que les joves iniciatives senten bategar molt endintre com si el microbi del neguit les atormentés a tota hora.

Adhuc del nostre dolor i del nostre profund sentiment per la pèrdua del eminent i venerable patrici, enteném que l'honorém més bé així que no pas posant unes flors damunt del seu cós gelat, ni un marbre damunt de la seva tomba.

Ara que parli l'Excm. Ajuntament de Tarragona.

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

**

Al sapiguer-se la desgraciada nova, se cursaren els següents telegrames:

«Viuda Enric Prat de la Riba. — Castelltersol. — UNIO NACIONALISTA REPUBLICANA de Tarragona, vos envia la expressió de son sentiment per la pèrdua del home eminent que al abatres al crudel destí deix junt amb el vostre desconsol un buid immens en les fileres dels defensors de Catalunya. — Potau, President. — Masalles, Secretari.»

«Joventut Nacionalista Republicana de Tarragona s'adhereix al sentiment de Catalunya per la pèrdua que amb vos plora tot català. — Baradat, President.»

«Redacció de RENOVACIÓ de Tarragona al plorar la pèrdua del eminent patrici català, vos fa present de son mes sentit dolor.»

◆ ◆ ◆

En Eduard Calvet i Pinto

DESGRACIADAMENT els constants i vastes recursos que al nostre inolvidable company i amic estimadíssim li ha prodigat la ciencia i les atents sol·licituts de la seva familia i dels seus íntims no han pogut ésser prou per a segurar la malaltia que des de uns dies venia sofrint i el dia primer del corrent, a les dotze i minuts de la nit deixaba d'existir per sempre mes.

La sobtada nova de la mort de Calvet impresioná fortament al mon comercial i industrial barceloní en el que hi tenia tan nombroses relacions aixís com en tots els catalans que en poc o en molt se han interessat pels nostres ideals nacionalistes.

Ben poques vegades s'haurá pogut dir amb mes justicia, que en aquest cas, que ell no tingué enemics, que era tot u coneixé i estimar-lo, que no tingué un no per a ningú, que a tota hora el seu concurs estava prest per a una acció de bondat o una obra de patriotisme doncs que la noblesa i cordialitat foren el alt patrimoni d'Eduard Calvet.

Les seves altes dotes personals, la seva clara intel·ligència i el seu profund amor a Catalunya l'havien portat a ocupar diferents llocs de la nostra vida

pública, tals com les presidencies de la Lliga per a la Defensa de Barcelona, del Foment del Treball Nacional, de l'Associació de Viatjants, de la Societat de Geografia Comercial, de l'Associació protectora de l'Ensenyança Catalana i de la Cambra de Viatjants i Representants. Per les eleccions de Solidaritat al 1907 fou elegit diputat a Corts pel districte d'Arenys de Mar i en les del Maig de 1914 fou elegit Senador per Tarragona.

Tant en les seves actuacions parlamentaries com en les presidencies de les corporacions avants esmentades, la seva labor fou notable, deixant el grat record de ses altes qualitats.

Mai mancá en l'obra de catalanisme, perque adhuc en dies d'apassionament partidista ell fou sempre el catalanista de totes les agrupacions indistintament, per lo que'l condol per la seva mort és avui en l'esperit de tots els catalans.

S'en ha anat amb ell una altra de les persones que sapiguéren sostenir els nostres ideals amb el major desinterés i amb la més absoluta puresa, trobant-se compensats en llurs esforços pel goig de la patriòtica finalitat que'ls inspiraba.

Profundament adolts per tant cruenta pèrdua oferim a la seva memoria els nostres afectes tot endreçant a la seva familia el testimoni més sentit de la nostra consideració.

Se cursá el següent telegrama:

«Juliana Pintó. — Casp, 48. — Barcelona. — Volgueu respectable senyora ajuntar a les expressions de sentiment per la mort de vostre fill les de la «Unió Nacionalista Republicana» i el setmanari RENOVACIÓ de Tarragona. — Potau, President. — Pamies, Director.»

Conservem-les les il·lusions!

AMICS de Tarragona: Vos prego no'm feu encàrrecs de participar notícies tristes, que no'ls faré. Primer rompo la copa avants de donar una mala beguda.

Un excelent amic, el més entusiasta de la Secció excursionista de l'Ateneo (*quart, companys!*), me va encarregar la *busca y captura*, diem-ho en termes judicials ja que ell és procurador dels Tribunals, d'un parent seu que feia més d'un any que no'n sabia notícies.

Les meves averiguacions varen permetre'm ubicar el domicili del jove tarragoní i avui, diumenge, l'he anat a veure. Fà dos mesos que està internat en un sanatori, víctima de la malaltia que fa temps està de moda a can Buenos: la neurastenia. Està ja completament restablert. Demà o demà passat li donarà l'alta. L'habitació que ell sol ocupa és espaiosa, amb un confort com no he vist en altres sanatoris. Li he parlat de coses de Tarragona i amb sentiment he observat que la debilitat níviosa que ha sofert li ha fet perdre bastant la memoria.

L'amic de Tarragona m'havia donat també el trist encàrrec de dir al seu parent que la seva bona mare havia mort. Decidí a no fer-li sapiguer, li he dit, al contrari, que la seva mare disfrutava de bona salut i que estava anguniosa pel molt temps que no tenia notícies d'ell. Allavors m'ha ensenyat una carta an ella dirigida; dient-me que hi posaria una *post-data* comunicant-li la molta satisfacció que li havia causat la meua visita.

Que'm perdoni el bon amic de Tarragona si no he volgut complir la segona part del seu encàrrec. Sé, per trista experiencia, l'immens dolor que ocasiona la pèrdua d'un ser tan volgut; i, la vritat, no he tingut valor per a ésser embaixador d'una tan mala nova. Les bones notícies, aquestes sí que les comunico amb la més gran alegria.

Imagineuse per un moment que quan el jove tarragoní amb tanta fruició m'ha dit que a la carta hi posaria la referida *post-data*, jo, d'una destrelada, li hagués interromput fent-li sapiguer que la seva mare era morta. ¡Hauria sigut un verdader crim moral! ¡Ni que jo tingués anima de «boche»!

Que li digui ell, el seu parent de Tarragona, que és un «poilu», si no s'ha afeitat la barba moruna. Ademés, és un escriptor de gran talent que podrà *dorar-li la píldora* poc a poc. De tots modos me

permeto públicament demanar-li un favor: Que no li fassi sapiguer que sa mare és morta. Val més que continui amb l'ilusió de que és viva. Que'l deixi sostenir una carinyosa correspondència amb una morta. Dient-li que sa mare està delicada i que per aquest motiu no li escriu, l'ilusió pot durar molts anys. Per tart que sigui; massa aviat que ho sabrà! Jo ja'm cuidaré que'l present número de RENOVACIÓ no arriui a les seves mans ni de que cap amic tarragoní cometi l'imprudència de donar-li el pésam. ¡Que se gueixi portant corbata blanca! El dol... ¡és un convencionalisme! El sentiment i l'alegria son purament interns i no'ls tradueix el color de cap vestit. Hi ha qui's posa de negre de cap a peus i reventa de content pensant en l'herència que ha de cobrar. Hi ha nuvia, tota vestida de blanc, que va a l'artar maleïnt a l'home amb qui s'ha de casar. Tot això es prou vell i massa sabut... girem el full. Parlem de les ilusions.

¡Les ilusions es lo més bonic que té la vida!

Un escultor, que tots vosaltres coneixeu, en una greu crisis de treball que va passar, venia al café i em contava que la ballava molt magre i que a l'hora de sopar, sense tindre res per a sopar, reunia als seus nombrosos fills, tots menors d'edat, i damunt les blanques estovalles, netes de tot, se posava tranquilament les ulleres i amb el llapis a la mà, començava a treure papers i més papers de la butxaca. Factures a cobrar, els hi deia, i sumava les quantitats imaginaries. Después, cartes amb comandes de imatges de Madrid, Saragossa, Valencia i... Monnás, tant i tant. Suma total: una pila de mils pessetes. Una fortuna! Davant d'aquella pròspera riquesa ¿qui tenia ganes de sopar aquesta nit? I la quitxalla s'en anava a dormir, amb el ventrell buit, sense una queixa, sense un plor, amb el somriure als llavis, preludi dels somnis de rosa de que aviat serien rics! Deliciós! Jo l'abracava!

Conservem-les les ilusions!

Tots el Còdics penals castiguen al qui tenint famora un pà. Sense cap remordiment de consciència jo el canviaria per aquest article: «10 anys i un dia de presili al qui destrueix una ilusió».

La meua oració de cada dia es un record per a Tarragona, amb l'ilusió de tornar-hi aviat a fer rabiar les beates. Per cert que, referint-se a una conversació, m'escriu l'amic Badia amb tota ingenuïtat, textualment, lo següent:

«Le hago a saber que las beatas de Tarragona no le tienen malicia.»

Millor. Moltes gracies. Als seus peus. Si jo fos com elles, un creient de les tonteries de sants i santes, resaria amb tot fervor:

—Sant Magí de la Brufaganya: Feu que perdi completament la memoria per a tots els agravis que he rebut, pero aumenteu me la per a recordar la ciutat que'm va veure neixer. ¡Conserveu-me la ilusió de que un dia la tornaré a veure!

P. REDÓN.

Buenos Aires.

AIRES NOUS

COMENCEN ja a fruir-se a la Diputació de aquesta provincia sanitoses corrents de desvetllament administratiu, mercés a l'assiduitat i inacabable treball del nou president, nostre estimat company En Pere Lloret, ajudat de tots els senyors diputats, que'n aquell antic Palau s'hi ovira un resorgiment inesperat, una nova vida invadeix a tota la provincia, els pobles responen en frases patriòtiques plenes de bons oferiments i desitjos, que van cumplint, a les amistoses indicacions i observacions del nou president.

Tot respon a una sola veu, tot respon a una sola voluntat.

El defalliment que s'havia ensenyorit arreu per arreu, l'escepticisme que havia arralat en el cor de la provincia van desapareixent impulsats per la ferma i valenta acció den Lloret.

En el antic Casal, en la Casa de Beneficencia, els cors s'aixamplen, els rostres demostren llur satisfacció i els grans i els petits murmuren sempre amb santa admiració el nom del seu nou benefactor.

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambra dels Estudis, 4 :: Barcelona

NOVES

Estem preparant un número dedicat a la memoria del malanguanyat Mestre en Catalanisme, el Dr. Martí Juliá.

Al rependre novament RENOVACIÓ, esperonats per la calidés esborronadora dels moments actuals, de febrosa renovació nacional que sembla se imposa per arreu de Espanya, quan mes fort bategaba nostre sentiment catalá al entorn de l'Assamblea de Parlamentaris celebrada a Barcelona i quan la vergonya ens enrojia la cara devant la conducta dels diputats Veciana i Nicolau, dels senadors Elias de Molins i Balcells, de la insípida i nula majoria de nostre Ajuntament comandada per Prat, alcalde de R. O., ofegant el sentiment del poble uns, engançant-lo traïdorament altres com en Veciana, el mínuscul, anonadí i futuro ex-diputat perpetuo... Are la trista realitat de les coses fa que tinguem que dedicar quasi tot el nostre editorial a la bona memoria dels que retren sa vida fidels a Catalunya.

Mes, ja en parlaré, no patiu que dies queden.

Al reapareixer RENOVACIÓ envia la mes efectiva i antusiasta felicitació al seu distingit amic En Pere Lloret Ordeix, per haver sigut el legit President de la Diputació provincial.

El Concell Directiu de nostre U. N. R. feu constar en acta el condol per la mort del ilustre president de la Mancomunitat de Catalunya, nomenant una delegació per a assistir al acte del enterro.

Al coneixe's la patriòtica actitud de l'alcalde de Barcelona, senyor Martinez Domingo, li fôu adreçat el següent telegrama:

«Entitats tarragonines vos feliciten amb entusiasme per la vostra valenta i patriòtica decisió dimittint l'Alcaldia de R. O. posant-vos al costat del poble com digne representant que n'ereu.

Per la «Lliga Regionalista, Angel Rabadá.—Per l'«Unió Nacionalista Republicana», Francesc Potau.—Per el «Centre Democràtic Federal», M. Bonachí.—Per el «Centre Radical», Cirilo Amorós.—Per el «Círcol Republicà», Manuel Pereda.—Per la «Joventut Nacionalista», Manuel Galés.—Per la «Joventut Federal», Antoni Olivé.—Per la «Joventut Radical», Josep Badó.—Per la «Joventut Nacionalista Republicana», Josep Baradat.»

Com a contestació al mateix, rebèrem el següent despatx:

«Molt agrait a vos i demés companys per la entusiasma i sentida felicitació.—Martinez Domingo.»

En el primer d'Agost, dia del seu venciment, ha sigut pagat a tots els empleiats de la Diputació provincial el sou del mes de Juliol.

Durant el transcurs del temps que RENOVACIÓ no ha vist a llum, ha aparegut en nostra ciutat un setmanari titulat *Tarragona*, amb el qual establim el canvi.

Se trova en nostra ciutats el nou jutge del partit de Montblanc, nostre particular amic En Jaume Pamies.

Al endressar-li nostra benvinguda, li desitjem siga ben agradable la seva estada en la ciutat nadina.

En homenatge i sentiment, han onejat les banderes catalanes a mitj pal, al Palau de la Diputació i Ajuntament, a la «Lliga Regionalista» i a l'«Unió Nacionalista Republicana».

P. Lloret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Per son President ha sigut convocada per a'l dia 8 del corrent mes a les onze del matí la Diputació provincial.

En el mateix dia 8 celebrará sessió la Comissió provincial baix la presidencia de D. Emili Folch Andreu.

Per manca d'espai deixém de publicar varis treballs, entre ells «Joventut» de un nou company nostre i «De obrerisme», que aniran al pròxim número.

Ahir permanesqueren tancades com a senyal de dol les oficines de la Diputació.

A la luctuosa cerimonia del enterro del senyor Prat de la Riba hi assistiran en incorporació la Diputació i Ajuntament de Tarragona.

La бага carrilaira

ELS projectes de бага carrilaira que se anunciaven han passat a ésser realitat. La бага se anuncia per al dia 10, tenint un caracter molt significatiu i gens tranquilizador per quan ve a justificar uns dels principals motius del seu plantejament amb les detencions fetes a conseqüencia dels sucesos de Valencia, presentats com a resultat de certes impaciencies, com a una precipitació de tot el alçament obrer que des de fa temps ve preparant-se en tot Espanya.

Aixó ve a remoure tot alló que amb la fracasada бага de Valencia semblava havia finit, constituint, doncs, una greu menaça i un perill seriós.

Té aquesta бага un caracter polític o un caracter societari? Pod dir-se que's tracta de una acció societaria que podria i se aprofitará pels elements polítics, com ja veurém a no trigar gaire.

Tindrà força suficient el Govern per a resoldre aquesta qüestió? Voldrá permaneixen en el seu lloc per la forsa i contra la forsa? Si el Govern en lloc de oposar se a les demandes dels parlamentaris les hagués atès; si se hagués format un Govern parlamentari, amb autoritat suficient, tal vegada, encare que tampoc ho creiem, hauria pogut aturar-ho.

Aquesta бага, es el preludi de la obra que está ja començada i que camina a grans passos. Ja ningú ho atura. Es arribada la hora de la reivindicació.

Imprempta - de -
Llorens - i - Cabré

Carrer Fortuny, 4
- - Tarragona - -

Antigua Cerrallería : de la :

Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerrallería artística, etc., etc.,

baix la direcció den

PAU RUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels casos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de
 Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA
 Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ
 Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas
 i Melge de les Cases de Socors de Barcelona.
 Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per als pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
 Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

RESERVAT
 per a la
TOCINERIA
 DE
Antoni Ventura
 UNIÓ, 11
TARRAGONA

HIMALAYA
 El rei dels
 licors estomacals
 FABRICANTS:
 Fills de Joan Vilá Granada
 MARCA REGISTRADA
 Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires
 Demanen en els cafés i pasteleries
 Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria
Novitat
 = DE =
Lluís Montserrat
 PORTALET, 1
 PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Casa Lliteras
 Recomana al públic
 sos acreditats Cafés
 Torrefacció diària
 Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.
 Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.
 Servei a domicili
 MAJOR, 3
TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop
 Accesoris i pe es soltes per a
Bicicletes,
Motocicletes
 i **Automovils**
 Oils lubricants, betzines i bujtes.
 Vulcanització i venda de neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos
 Despatx i Exposició: **MASDEU I C.**
 UNIÓ, 32 : : Teléfon 259
 Garage: UNIÓ, 45
TARRAGONA

Colmado Central
 = DE =
FREDERIC MIRET
 Fruites fresques, embutits, fiambres,
 conserves, vins, xampanyes
 i tota classe de comestibles.
 UNIÓ, 28 TELEFON 245
TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI
 DE
JOAN M. PIÑOL
 UNIÓ, 1 — TARRAGONA — Teléfon 181
 Gran assortit de llibres ratllats de totes menses i tamanyes : Escribantes : Plumes
 Stilogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc. : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menses i albums per a les mateixes
PREUS SUMAMENT BARATOS

Menjadors del Jardí
 de Francisco López
 AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
 Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.
 Hospedatnes per temporada a preus con-
 vencionals.
 Habitacions amb llum elèctrica

Hotel
Internacional
 Recentment inaugurat
 Confort modern
COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda
 Refrescos - Cafè - Licors - Dolços
 : de Restaurant :
 Explendit servei
 Piano elèctric - Overt dia i nit
 Rambla San Joan, núm. 49
 Teléfon, 242
Tarragona

FRANCISCO COCA
 Lo millor en comestibles
 RAMBLA CASTELAR, 24
Corbates
 i : articles per a home
Gilber Germans
 PREUS BARATOS

Sabateria :
LÀ MARIPOSA
 DE
Joan Doménech
 Calçats econòmics a
 mida i de luxe.
PREUS FICSOS :
 Grans existències de
 totes mides i classes.
2, Carrer Major, 2
TARRAGONA

Fàbrica de Braguers
 I DE
Aparatos Ortopèdics
(TRENCA TS)
 EL BRAGUER ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modere per a la re-
 tensió i curació de les hernies ser-
 cròniques i rebelde que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infancia i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopedia.
ESPECIALITAT
 EN LA CONSTRUCCIÓ DE
 FAIXES VENTRALS
CASA MONTSERRAT
 UNIÓ, 34 TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)
 Suc de raims sense alcohol
 THE GRAPE JUICE C. L.^d
 LONDRES I TARRAGONA

El Vermouth més
 higiènic
 Un excelen refrese
 El millor aliment
 en les malalties
 i convalescència
 Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina — Eines de totes classes — Articles
 per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos :: Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11 - TARRAGONA